

Bareja-Starzyńska, Agata

Skład Towarzystwa Naukowego
Warszawskiego : (kadencja 2004-2007
oraz 2008-2010) : Wspomnienia
pośmiertne : Stanisław Kałużyński
(1925-2007)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 70, 114-116

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

uniwersytetu brytyjskiego, jako pierwsza anglistka polska. Doktorat h. c. został nadany przez Uniwersytet w Bristolu w 1979 r.

Długa i niezwykle owocna była działalność profesor Ireny Dobrzyckiej jako filologa–anglisty i nauczyciela akademickiego. Jej odejście zamyka pewien ważny rozdział w powojennej historii anglistyki polskiej. Pani Profesor pozostaje w naszej pamięci jako wybitny filolog, historyk literatury angielskiej, wspaniały nauczyciel, a w życiu prywatnym – jako osoba skromna, życzliwa i wielkiej szlachetności.

Andrzej Weseliński
(Instytut Anglistyki UW)

STANISŁAW KAŁUŻYŃSKI (1925–2007)

Urodził się 6 sierpnia 1925 roku w Świerczowie na Rzeszowszczyźnie. Do września 1939 roku zdążył ukończyć szkołę podstawową i dwie klasy gimnazjum w Tarnowie. W czasie II wojny światowej służył w Armii Krajowej (1943–1944). Po wojnie, w 1946 roku zdał maturę i dostał się na Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie studiował w Instytucie Filologii Orientalnej na kierunku bliskowschodnim u prof. A. Zajączkowskiego. Magisterium uzyskał 2 grudnia 1950 roku, a jego praca magisterska dotyczyła zwyczajów weselnych Turków anatolijskich.

Od stycznia 1951 roku, jeszcze jako magister, rozpoczął pracę w Instytucie Orientalistycznym Uniwersytetu Warszawskiego w Katedrze Ludów Azji Środkowej (ówcześnie nazywanej Katedrą Filologii Indyjskiej). Kierownikiem katedry był altaista prof. M. Lewicki. Na początku w centrum zainteresowań Stanisława Kałużyńskiego znajdowała się kultura turecka, ale w niedługim czasie to altaistyka stała się jego życiową pasją. W styczniu 1955 roku za pracę na temat pokrewieństwa u ludów tureckich w XIX wieku Stanisław Kałużyński otrzymał tytuł kandydata nauk.

Pod koniec 1956 roku Stanisław Kałużyński wyjechał na roczny staż naukowy do ZSRR. Przebywał w Moskwie, Leningradzie i Jakucku. Pobyt w ZSRR zaowocował powstaniem znanego w całym świecie altaistycznym, klasycznego dzieła, a zarazem rozprawy habilitacyjnej — *Mongolische Elemente in der Jakutischen Sprache*, za którą w 1963 roku Stanisław Kałużyński otrzymał tytuł docenta (odpowied-

nik współczesnego doktora habilitowanego), a rok później otrzymał stanowisko docenta.

W 1971 roku został profesorem nadzwyczajnym, a w 1979 roku otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Do 1995 roku, kiedy przeszedł na emeryturę, wykształcił ponad 50 magistrów oraz 6 doktorów, a jeden z jego pierwszych uczniów dziś sam jest profesorem. Pomimo przejścia na emeryturę do 2006 r. wykładał w Zakładzie Turkologii i Ludów Azji Środkowej Instytutu Orientalistycznego UW.

Oprócz pracy dydaktyczno–naukowej Stanisław Kałużyński brał bardzo aktywny udział w działalności administracyjnej. W latach 1964 do 1985 roku był kierownikiem warszawskiej mongolistyki (do 1969 roku oficjalnie nazywanej Katedrą Ludów Azji Środkowej, a od 1969 Zakładem), a od 1975 roku, kiedy doszło do połączenia, również i turkologii (Zakład Turkologii i Ludów Azji Środkowej). W latach 1968–1973 był dziekanem Wydziału Neofilologii, a w latach 1973–1975 i 1982–1985 pełnił obowiązki prorektora UW. Oprócz tego przez 15 lat (1969–1984) był Przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Orientalistycznego.

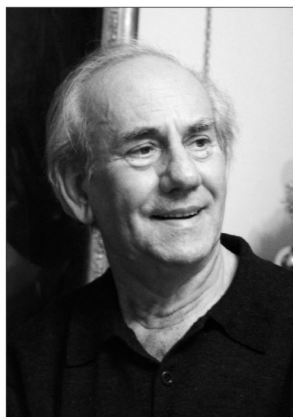
W latach 1971–1980 był wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Orientalistycznych PAN, a dodatkowo w latach 1963–2003 głównym redaktorem Przeglądu Orientalistycznego. Działal w komitetach redakcyjnych Rocznika Orientalistycznego i Prac Orientalistycznych oraz był członkiem sześciu towarzystw naukowych: Societé Finno–Ougrienne, Societas Uralo–Altaica, Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego, Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, Polskiego Towarzystwa Religioznawczego i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Dorobek naukowy Stanisława Kałużyńskiego jest ogromny i świadczy o różnorodności jego zainteresowań. Jest autorem około 150 prac naukowych, artykułów, opracowań, etc. Do najważniejszych prac mongolistycznych należą m.in. *Tradycje i legendy ludów Mongolii*, *Dawni Mongołowie* oraz przetłumaczona w 1970 roku z języka mongolskiego na język polski kronika *Tajna historia Mongołów*. W innych krajach Stanisław Kałużyński znany jest bardziej jako jakutolog – ze wspomnianej już pracy *Mongolische Elemente in der Jakutischen Sprache* oraz szeregu innych prac na tematy związane z językiem jakuckim. Świat zna Stanisława Kałużyńskiego również jako autora opracowania i wydawcę materiałów Muromskiego *Die Sprache des mandschurischen Stammes Sibe*.

Dzięki publikacjom Stanisław Kałużyński włożył duży wkład w popularyzację wiedzy o Mongolii. Za te dokonania został dwukrotnie odznaczony przez rząd Mongolii wysokimi odznaczeniami: w 1971 roku medalem 50. rocznicy MRL, a w 1995 orderem Gwiazdy Polarnej. W 2006 r. Narodowy Uniwersytet Mongolski przyznał profesorowi tytuł doktora *honoris causa* (wręczony na UW 20 IV 2006). Zmarł 6 stycznia 2007 r.

Agata Bareja-Starzyńska
(Zakład Turkologii i Ludów Azji Środkowej
Uniwersytetu Warszawskiego)

MIECZYŚLAW KÜNSTLER (1933–2007)

Prof. Mieczysław Künstler urodził się 26 marca 1933 r. w Słupcy jako syn Antoniego Stanisława i Janiny Heleny z Kickich¹. W czasie okupacji uczył się w domu a po wojnie uczęszczał do szkół średnich w Jeleniej Górze. Od 1951 roku studiował na Uniwersytecie Warszawskim sinologię pod kierunkiem prof. W. Jabłońskiego, J. Chmielewskiego i O. Wojtasiewicza. Specjalizował się w języku chińskim. Studia ukończył w 1956 r., pisząc pracę magisterską pod kierunkiem prof. J. Chmielewskiego *Morfologia czasownika we współczesnym*

języku chińskim. Jeszcze przed ukończeniem studiów został zatrudniony w Katedrze Sinologii UW. Pracował tam jako zastępca asystenta a jednocześnie był zatrudniony w Pracowni Słownika Chińskiego, kierowanej prof. W. Jabłońskiego. W latach 1956–57 przebywał jako stypendysta w Uniwersytecie Pekijskim, gdzie pracował pod kierunkiem prof. Wang Li, Kao Ming-k'ai i Lü Szu-sianga. Miał tam wówczas zajęcia także jako lektor. W latach 1957–58 był lektorem w Pekijskim Instytucie Języka Rosyjskiego prowadząc zajęcia z translatoryki polsko–chińskiej. Za tę pracę został odznaczony przez władze chińskie

¹ Życiorys wg dokumentu własnoręcznie napisanego przez autora (teczka członkowska w TNW).